

1. ÜNİTE

KADER İNANCI

KONULAR

- ◆ Kader ve Kaza İnancı
- ◆ İnsanın İradesi ve Kader
- ◆ Kaderle İlgili Kavramlar
- ◆ Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)
- ◆ Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el-Kürsi ve Anlamı

1. Kader ve Kaza İnancı

BİLGİ KUPU

Bir şeye gücü yetmek, biçimlendirmek, planlamak, ölçü ile yapmak, kıymetini bilmek, mukayese etmek anlamlarına gelen kader; Allah'ın (c.c.) sonsuz ilmi ve kudretiyle evrende olmuş ve olacak olan her şeyi takdir etmesidir. Hükm etmek, emretmek, yaratmak ve gerçekleştirmek anlamlarına gelen kaza ise ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah (c.c.) tarafından yaratılması demektir. Kader ve kazaya iman; Allah'ın (c.c.) ilminin sonsuz olduğunu, her şeyi kuşatan bir iradesi bulunduğunu ve O'nun kudretinin bütün varlıklardan üstün olduğunu kabul etmektir. Bu yönüyle kader ve kazaya iman, Allah'a (c.c.) iman etmenin doğal neticesidir ve İslam'ın inanç esaslarındandır.

ÖRNEK VERELİM

Çevrenizi gözlemleyerek Allah'ın (c.c.) yaratmasındaki ölçü ve düzenle ilgili tespit ettiğiniz örnekleri maddeler hâlinde yazınız.

1.	Kartalın göz yapısı
2.	Dünyadaki su döngüsü
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Görsel 1.1

YAZALIM

Kader ve kazaya iman; Allah'ın (c.c.) ilminin sonsuz olduğunu, her şeyi kuşatan bir iradesi bulunduğunu ve O'nun kudretinin bütün varlıklardan üstün olduğunu kabul etmektir.

Bu açıklamada geçen Yüce Allah'ın sıfatlarından bazılarının tanımları aşağıda verilmiştir. Bu tanımların açıkladığı sıfatları noktalı yerlere yazınız.

İŞARETLEYELİM

Aşağıda evrendeki yasalarla ilgili ayetler ve bazı durumlar, olaylar ve olgular yer almaktadır. Bu durum, olay ve olguların ilişkili olduğu yasaları tespit ederek işaretleyiniz.

		Fiziksel Yasalar	Biyolojik Yasalar	Toplumsal Yasalar
1.	Kur'an-ı Kerim'de ticaret, aile hayatı, insanların birbirleriyle ilişkileri, adalet, hukuk vb. konularda ayetlerin olması			
2.	Suyun kaldırma kuvveti			
3.	Canlıların üremesi			
4.	Isıtılan metallerin genleşmesi			
5.	"O (Allah), insanı alaktan (embriyodan) yarattı." (Alak suresi, 2. ayet.)			
6.	Canlılardaki sindirim sistemi			
7.	Kuraklık nedeniyle insanların göç etmesi			
8.	"Gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren Allah'tır." (Furkân suresi, 62. ayet.)			
9.	Kan dolaşımı			
10.	Canlıların solunumu			
11.	"Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın...." (Âl-i İmrân, 103. ayet.)			
12.	Isınan suyun buharlaşması			
13.	"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?... " (Fâtır suresi, 44. ayet.)			
14.	Fotosentez			
15.	Cisimler arasındaki çekme ve itme kuvveti			
16.	"Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir." (Rahmân suresi, 5. ayet.)			
17.	"Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı?... "(Mürselât suresi, 20. ayet.)			
18.	Yer çekimi kuvveti			
19.	" Allah için şahitlik yapın, adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun..." (Nisâ suresi, 135. ayet.)			
20.	Suyun 100 derecede kaynaması			

OKUYALIM TAMAMLAYALIM

Şaşırtan Cevap

Okyanusta yol alan bir gemi kaza geçirerek batmıştı. Gemiden sadece bir kişi sağ kurtulmuştu. Dalgalar bu adamı küçük bir adaya sürükledi. Adam kendisini buradan kurtarması için Allah'a (c.c.) sürekli dua etti. Günler geçmiş ama ne gelen olmuştu ne de giden...

Bu adam daha sonra yağmurdan, rüzgârdan, zararlı hayvanlardan kurtulmak için kendisine bir kulübe yapmaya karar verdi. Ağaç dallarından ve yapraklarından yaptığı kulübeye geminin sürüklediği pusula, konserve gibi şeyleri yerleştirdi. Her gün balık avlıyor, pişiriyor, ufku gözlüyor ve kendisini kurtarması için Allah'a (c.c.) hep dua ediyordu.

Bir gün tatlı su getirmek için yürüyüşe çıkmıştı. Geri döndüğünde kulübesinin alevler içinde yandığını gördü. Dumanlar göğe yükseliyordu. Balık pişirmek için yaktığı ateş sıçramış olmalıydı. Başına gelen bu kötü olay karşısında öfkelenildi. Bu ıssız adada kalacağı bir kulübesi de yoktu artık.

"Allah'ım! Bunu neden yaptın!" diye feryat etti. Bütün geceyi üzüntü ve keder içinde geçirdi. O kadar dua ettiği halde neden hiçbir şey istediği gibi olmuyordu? Bu düşüncelerle uyuyakaldı.

➡ Sabah adaya yaklaşmakta olan bir geminin düdük sesiyle uyandı. Onu kurtarmaya geliyorlardı.

Kendisini kurtaran adamlara,

— Benim burada olduğumu nasıl anladınız, diye sordu.

Adamların verdiği cevap onu hem şaşırttı hem de utandırdı:

— Dumanla verdiğin işareti gördük.

(Ayşenur Çalıkçı, Onun Dediği Olur, Kaza ve Kader, s. 33.)

Bu hikâyeyi ➡ işaretinden itibaren siz tamamlayacak olsaydınız neler yazardınız?

.....

.....

.....

KONU DEĞERLENDİRME 1

1. “O, karanlığı yarıp sabahı çıkarandır. Geceyi dinlenme zamanı, Güneş’i ve Ay’ı da ince birer hesap ölçüsü kıldı. Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilenin takdiridir (ölçüp biçmesidir).” (En’âm suresi, 96. ayet.)

Bu ayet aşağıdaki kavramlardan hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Tevekkül B) İbadet
C) Kader D) Tevhid

2. “Delikanlı! Sana bazı şeyler öğreteceğim. Allah’ı gözet ki Allah da seni gözetsin. Allah’ı gözet ki Allah’ı (daima) yanında bulasın. Bir şey istediğinde Allah’tan iste! Yardıma muhtaç olduğunda Allah’tan yardım dile! Şunu bil ki bütün insanlar sana fayda vermek için toplansa Allah’ın takdiri dışında sana faydalı olamazlar. Ayrıca bütün insanlar sana zarar vermek için toplansa Allah’ın takdiri dışında sana hiçbir şeyde zarar veremezler. Bu konuda kalemler kaldırılmış (karar verilmiş), sayfalar kurumuştur (hüküm kesinleşmiştir).” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 293.)

Bu hadisten göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Müslüman her davranışında Allah rızasını dikkate almalıdır.
B) Zor duruma düştüğümüzde Allah’tan (c.c.) yardım istemeliyiz.
C) Birine zarar vermek istiyorsak bunun için samimiyetle dua etmeliyiz.
D) Allah (c.c.) izin vermedikçe bir insanın diğerine iyiliği ya da kötülüğü dokunamaz.

3. “Böylece onları, iki günde (iki evrede) yedi gök olarak yarattı ve her göğe kendi işini bildirdi. En yakın göğü kandillerle süsledik ve onu koruduk. İşte bu, mutlak güç sahibi ve hakkıyla bilen Allah’ın takdiridir.” (Fussilet suresi, 12. ayet.)

Bu ayette vurgulanan asıl konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah (c.c.) yarattığı her şeye bir görev vermiştir.
B) Âlemde gerçekleşen her olaydan Allah (c.c.) haberdardır.
C) Allah (c.c.) yarattığı her varlığı koruma altına almıştır.
D) Âlem, Yüce Allah’ın ilmi ve kudreti ile yaratılmıştır.

4. I. **İlim:** Allah’ın (c.c.) gerek duyular âlemini gerekse duyu ötesine ait bütün nesne ve olayları bilmesi.
II. **Kıdem:** Allah’ın (c.c.) varlığının başlangıcı bulunmaması ve başkasına ihtiyaç duymaksızın mevcut olması.
III. **Beka:** Allah’ın (c.c.) varlığının sonu olmaması, ebedî olması.
IV. **Kudret:** Allah’ın (c.c.) her şeye gücünün yetmesi, dilediğini; dilediği zamanda var veya yok etmesi.

Numaralandırılmış cümlelerdeki Allah’ın (c.c.) sıfatlarından hangileri kader inancıyla doğrudan ilişkilidir?

- A) I ve III. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

2. İnsan İradesi ve Kader

BİLGİ KUPU

İnsanın akıllı ve irade sahibi olması davranışlarından sorumlu olması anlamına gelir. Bu yüzden kader, insanın akıl ve sorumluluk sahibi olmasıyla yakından ilgilidir. İnsan, aklını kullanarak seçimlerde bulunur. Akı sayesinde iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış ayırt edebilir. Hak ile batıl arasındaki ayrımı fark eder. İslam dinine göre insanın, Allah'ın (c.c.) emir, yasak ve öğütleriyle muhatap olmasının sebebi, onun akıl ve irade sahibi olmasıdır. İnsan, akı ve iradesi sebebiyle tercihlerinde özgürdür ve bu tercihler sonucu ortaya çıkan durumlardan da sorumludur. İnsan sergilediği her türlü davranışın karşılığını ödül ya da ceza olarak görecektir. Özgürlükle sorumluluk arasında doğrudan bir ilişki olduğu unutulmamalıdır.

ARAŞTIRALIM

Aşağıdaki soruların cevaplarını araştırarak noktalı yerlere yazınız.

1. Sorumluluk nedir?

.....

2. Birisine bir sorumluluk verilebilmesi için o kişinin hangi özelliklere sahip olması gerekir?

.....
.....

DÜŞÜNELİM

İnsanın doğru veya yanlış tercihleri ve bu tercihlerin muhtemel sonuçlarını düşünerek noktalı yerlere yazınız.

YANLIŞ TERCİHLER

.....
.....
.....

SONUÇLARI

.....
.....
.....

DOĞRU TERCİHLER

.....
.....
.....

SONUÇLARI

.....
.....
.....

CEVAPLAYALIM

Aşağıdaki soruların cevaplarını sırasıyla noktalı yerlere yazınız.

1. Akıl ne demektir?

2. Aklın temel fonksiyonları nelerdir?

3. Küllî ve cüzî irade nedir?

4. İnsan; hırsızlık, kibir, dedikodu, zorbalık, kötü söz söyleme ve içki içmenin çirkin davranışlar olduğunu aklı ile kavrayabilir ancak bu davranışların helal veya haram olması hükümlerini verebilir mi? Neden?

5. Sorumlu bir varlık olan insanın cüzî iradesi dışında gerçekleşen şeyler nelerdir? İnsan bunlardan sorumlu mudur?

6. İnsan nelerden sorumludur? Örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

YAZALIM

İnsanların hayatından özgür iradeleriyle seçebildiklerine ve seçemediklerine örnekler vererek bunları ilgili başlığın altına yazınız.

KÜLLÎ İRADE	

CÜZÎ İRADE

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Cümlelerdeki noktalı yerleri verilen kavramlardan uygun olanlarıyla doldurunuz.

Sorumluluk	Cüzî İrade	Küllî İrade	Akıl	Tevekkül	Sabır	İrade
------------	------------	-------------	------	----------	-------	-------

- : "Allah'ın (c.c.) istediğini istediği gibi dilemesi ve seçmesi" anlamında Allah'ın (c.c.) mutlak ve sınırsız iradesi.
-: Aklın düşünüp karar vermesi, yapılması veya yapılmaması eşit olan çeşitli davranışlardan birini beğenip tercih etmesi.
-: İnsanda var olan; yararlı ve zararlıyı, iyi ve kötüyü, güzel ve çirkini ayırt etme yeteneği.
-: İnsana Allah (c.c.) tarafından verilen özgürlük; dileme, tercih etme kabiliyeti.
-: Kişinin kendi davranışlarının veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.

KONU DEĞERLENDİRME 2

1. Dileme, tercih etme, karar verme ve bunlar için gerekli güç ve yeteneğe sahip olmaya - - - - denir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki ifadelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kaza B) İrade
C) Kader D) Tevekkül

2. “Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin, kullara (zerre kadar) zulmedici değildir.” (Fussilet suresi, 46. ayet.)

Bu ayetten çıkarılacak en kapsamlı ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar nimetlerden yararlanmak istiyorsa faydalı işler yapmalıdır.
B) Yüce Allah hem bu dünyada hem de ahirette insanlara adil davranacaktır.
C) İnsanlar dünya hayatında yaptıkları şeylerin sonuçlarından sorumludurlar.
D) Haksızlık yapanlar ve insanlara eziyet edenler bu dünyada cezalandırılacaktır.

3. • Bir kimsenin verdiği kararların sonuçlarını üstlenmesi, yaptığı ya da yapması gerekirken yapmadığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olmasıdır.
• İnsan akli ve iradesi sebebiyle tercihlerinde özgürdür ve bu tercihler sonucu ortaya çıkan durumların sonuçlarına da katlanmalıdır.

Bu ifadeler aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilidir?

- A) Sorumluluk B) Tevekkül
C) Kaza D) Kader

4. “Bu Kur’an; kendisiyle uyarılınsınlar, Allah’ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir.” (İbrâhîm suresi, 52. ayet.)

Bu ayette aşağıdaki ifadelerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tevhid inancına
B) Kur’an’ın yol göstericiliğine
C) Tevekkül anlayışına
D) Kur’an’ın gönderiliş amacına

5. Allah’ın (c.c.) insana verdiği nimetlerden biri olan akıl, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özelliktir. İnsan, akli sayesinde düşünür, araştırma yapar, mutlu olmak ve hayatı kolaylaştırmak için çalışır, üretimde bulunur. Sanayi ve teknoloji alanlarında yeni icatlar ortaya koyar. Bunların yanında sanatsal ve kültürel çalışmalar yapar. Bütün bunlar insanın akıllı bir varlık olmasının sonucudur.

Bu parçada vurgulanan ana düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, bütün varlıklar içinde en üstün özelliklerle yaratılmıştır.
B) İnsan, akli ve zekâsı sayesinde hayatı kolaylaştıracak birçok şey icat etmiştir.
C) İnsan kendisine verilen yetenekler sayesinde birçok sanat eseri ortaya çıkarmıştır.
D) İnsanın akıl sahibi olması onu diğer canlılardan ayıran ve sorumlu kılan önemli bir özelliktir.

3. Kaderle İlgili Kavramlar

BİLGİ KÜPÜ

Kader dinî literatürde daha çok ecel, ömür, hayır, şer, afet, sağlık, hastalık, rızık, başarı, başarısızlık, tevekkül gibi kelime ve kavramlarla ele alınmıştır. Halk arasında ise “Kaderim böyleymiş!”, “kader mahkûmu”, “kötü talih”, “Kısmette ne varsa o olur.”, “alın yazısı” şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Doğru bir kader anlayışı ve inancı için bu ifadelerin kaderle ilişkilerini sağlıklı bir şekilde kurmak gerekir.

DÜŞÜNELİM

Aşağıdaki sorular üzerinde ecel ve ömür kavramları bağlamında düşününüz.

- Bir binanın ömrü kaç yıldır?
- En uzun ömürlü insan kaç yıl yaşamıştır?
- “Bu dünya bir pencere, her gelen bakıp gider.” cümlesiyle atasözü ile anlatılmak istenen nedir?
- “Doğmuşla ölmüşe çare yoktur.” atasözü ile anlatılmak istenen nedir?
- Canlılar içinde en uzun yaşayanı hangisidir?
- Evinize aldığınız eşyalar içinde hiç eskimeyecek olan var mıdır?
- “Canlı cansız her şey bir gün yok olacaktır.” sözü sizce neyi ifade etmektedir?
- Yüz yaşına kadar yaşamış birisine ömrünüz nasıl geçti diye sorarsanız cevabı ne olurdu?

Görsel 1.3

YAZALIM

Yanlış kader anlayışıyla ilgili örnekler vererek bunların nedenlerini yazınız.

Yanlış Kader Anlayışı	Sebebi
Çalışmadan başarmak isteyen biri	Tembellik ve sorumsuzluk

TANIMLAYALIM ÖRNEKLENDİRELİM

Kaderle ilgili aşağıda verilen kavramları tanımlayarak bu kavramlarla ilgili birer örnek yazınız.

KADERLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Tanım

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek

.....

.....

.....

Tanım

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek

.....

.....

.....

Sağlık ve Hastalık

Tanım

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek

.....

.....

.....

Rızık

Tanım

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek

.....

.....

.....

Ecel ve Ömür

Tanım

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek

.....

.....

.....

YAZALIM

Hiz. Peygamber zamanında bir adam devesini mescidin kapısında bırakarak içeri girmişti. Hiz. Peygamber ona sordu: “Deveni ne yaptın?” Adam, kapıya bıraktığını söyledi. Hiz. Peygamber: “Bir yere bağlayıp mı bıraktın?” diye sordu. Adam: “Hayır, bağlamadım. Sadece tevekkül edip Allah’a teslim ettim.” diye cevap verdi. Bunun üzerine Hiz. Peygamber: “Git, deveni bağla, ondan sonra Allah’a tevekkül et...” buyurdu. (Tirmizî, Kıyamet, 60.)

Hiz. Peygamber’in sahabisine tavsiyesinden hareketle aşağıda adı geçen kişilerin yaptıkları işlerde nasıl davranması gerektiğini yazınız.

Öğrenci: Sınavlarına zamanında çalışır, başarılı olmak için Allah’a (c.c.) dua eder.

Anne:

Baba:

Öğretmen:

Terzi:

Doktor:

Arkadaş:

YAZALIM

Başarılı bir insanda aşağıdaki özelliklerden hangileri bulunur? İşaretleyerek neden böyle düşündüğünüzü yazınız.

Özellikler	Çünkü
☒ Sabır	Engeller ve zorluklar sabırla aşılabılır.
☐ Azim	
☐ Disiplin	
☐ Bencillik	
☐ Çalışkanlık	
☐ Umursamazlık	
☐ Fedakârlık	
☐ Öz denetim	
☐ Boş vermişlik	
☐ Kıskançlık	

KONU DEĞERLENDİRME 3

1. “Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır...” (Nisâ suresi, 78. ayet.)

Bu ayet aşağıdaki kavramlardan hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Rızık B) İrade
C) Ecel D) Tevekkül

2. Evrendeki her şey, Allah'ın (c.c.) koyduğu biyolojik, fiziksel ve toplumsal yasalara göre hareket etmektedir. Allah'ın (c.c.) evrendeki uyumu sağlamak için koyduğu bu yasalara - - - - veya - - - - denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki kavramlardan hangileri getirilmelidir?

- A) Vahdaniyet - Âdetullah
B) Sünnetullah - Âdetullah
C) Tevekkül - Tefekkür
D) Sünnetullah - Vahdaniyet

3. Kelime olarak güvenmek, dayanmak, teslim olmak gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise Allah'a (c.c.) dayanıp güvenmek, çalışıp çabalarken Allah'ı (c.c.) daima yanımızda bilmek ve işlerin sonucunu Allah'a (c.c.) bırakmak demektir.

Bu parçada tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevekkül B) Tefekkür
C) İrade D) Kaza

4. Aşağıdakilerden hangisi doğrudan kaderle ilgili kavramlardan biri değildir?

- A) Tevekkül B) Rızık
C) Ömür D) Tefekkür

5. Yüce Allah kulların, kendilerine takdir edileni çalışarak helal yoldan kazanmak için gayret göstermelerini ister. Bu gayretlerin karşılığının verileceği Kur'an'da şöyle ifade edilmiştir: “İnsan ancak kendi çalışmasının karşılığını elde edebilir. Onun çalışması ileride kesinlikle gözler önüne serilecektir. Sonra çalışmasının karşılığı kendisine eksiksiz olarak verilecektir.” (Necm suresi, 39-41. ayetler.)

Metne göre Yüce Allah aşağıdakilerden hangisinin helal yoldan kazanılmasını emretmiştir?

- A) Tevekkül B) Kaza
C) Rızık D) Başarı

6. Bir işe başlarken insanın önüne çok sayıda engel çıkabilir. Bir engelle karşılaşıldığında hemen vazgeçmek ve sorumluluktan kaçmak doğru değildir. Bu konuda Hz. Muhammed (s.a.v.) tutum ve davranışlarıyla insanlara örnek olmuştur. Mekke'de başına gelen bütün olumsuzluklara rağmen azim ve kararlılıkla insanları hak yola davet etmeye çalışmıştır. Mekke'de başladığı davetini Medine'de sürdürmüş ve kısa sürede bütün Arabistan Yarımadası'na ulaşacak şekilde devam ettirmiştir.

Bu parçadan hareketle Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Müşriklere karşı mücadelesinde başarılı olmuştur.
B) Sorumluluklarını hakkıyla yerine getirmiştir.
C) Azim ve kararlılığıyla insanlığa örnek olmuştur.
D) Medine Dönemi'nde yaşadığı zorluklar artmıştır.

4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)

BİLEİ KÖPÜ

Hz. Musa (a.s.) Kur'an-ı Kerim'de hayatı ve mücadelesi detaylı bir şekilde anlatılan bir peygamberdir. Hz. Musa (a.s.) ve kardeşi Hz. Harun (a.s.), dünya yaratıldığı günden beri devam etmekte olan hak ve batıl mücadelesinin iki büyük peygamberidir. Firavun gibi bir güç karşısında Allah'ın (c.c.) yardımıyla sergiledikleri vakur, asil ve sabırlı duruş kötülüklerle mücadele konusunda tüm insanlar için güzel bir örnektir.

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Her sembol bir harfi ifade etmektedir. Sembollere denk gelen harfleri tabloya yerleştirerek Hz. Musa'nın duasını bulunuz.

●	α			∞	Δ		x	*	€
R	A	B	B			!			
&	@	Δ	ğ	x	ğ	◆	∞	%	≠
S		M		G	E		İ		L
∞	©		ğ	●	∞	%	∞	Δ	∞
	K	V				Ş			
©		≠	α	~	≠	α	%		®
	O			Y				T	I
●		∞	≠	∞	Δ	∞	◆		@
	D						N	D	Ü
€	@	Δ	@	◆	@		*		©
Ğ						Ç	Ö	Z	
∞	&			@	Δ	@	∞	~	∞
		Ö	Z						
α	◆	≠	α	&	®	◆	≠	α	●

"Musa şöyle yalvardı;

....."

(Tâhâ suresi, 25-28. ayetler.)

EŞLEŞTİRELİM

Aşağıdaki çalışmada, Hz. Musa'nın hayatıyla ilgili sorular ile cevaplarını eşleştiriniz.

Nehre bırakmak

1. Eski Mısır'da krallara verilen ad nedir?

Hz. Musa'nın
Annesi

2. Firavun'un, gördüğü bir rüya sebebiyle askerlerine emrettiği şey nedir?

Hz. Harun

3. Yüce Allah'ın, Hz. Musa'nın peygamber olacağını vahyettiği kişi kimdir?

Samiri

4. Hz. Musa'nın annesinin, yavrusunu Firavun'un askerlerinden korumak için yaptığı şey nedir?

Bütün erkek
çocuklarının
öldürülmesi

5. Hz. Musa'nın büyüdüğü yer neresidir?

Sihirbazlar

6. Hz. Musa'nın olgunluk çağında gittiği şehir neresidir?

Filistin

7. Yüce Allah'ın, Hz. Musa'ya destek olması için görevlendirdiği kişi kimdir?

Mısır'da Firavun'un sarayı

8. Firavun'un sarayında yapılan tebliğe iman edenler kimlerdir?

Medyen

9. Firavun'un iman etmemesi üzerine Hz. Musa'nın kavmini toplayarak gitmek için yola çıktığı yer neresidir?

Suda boğulmak

10. Firavun ve ordusunun sonu ne olmuştur?

Firavun

11. Hz. Musa'nın kavmini put yapmaya ikna eden kişi kimdir?

OKUYALIM CEVAPLAYALIM

H. Musa ile ilgili verilen ayetleri okuyarak aşığıdaki soruları cevaplayınız.

“Musa, kavmine, ‘Allah’tan yardım isteyin ve sabredin. Şüphesiz yeryüzü Allah’ındır. Ona, kullarından dilediğini mirasçı kılar. Sonuç Allah’a karşı gelmekten sakınanlarındır.’ dedi. Dediler ki: ‘Sen bize gelmeden önce de bize işkence edildi, geldikten sonra da.’ Musa, ‘Umulur ki, Rabbiniz düşmanınızı helak edecek ve sizi bu yerde (Mısır’da) egemen kılıp nasıl davranacağınıza bakacaktır’ dedi. Andolsun biz, Firavun ailesini, öğüt alsınlar diye yıllarca süren kıtlık ve ürün eksikliği ile cezalandırdık. Fakat onlara iyilik geldiği zaman, ‘Bu bizimdir, (biz çalışıp kazandık.)’ derler. Eğer başlarına bir kötülük gelirse, Musa ve beraberindekilerin uğursuzluğuna yorarlardı. İyi bilin ki onların uğursuzluk sebebi ancak Allah katında (yazılı) dır. Fakat çokları bilmezler. Dediler ki: ‘Bizi büyülemek için her ne getirirsen getir, biz sana inanacak değiliz. Biz de her biri ayrı ayrı birer mucize olmak üzere başlarına tufan, çekirge, ürün güvesi (haşerât), kurbağalar ve kan gönderdik. (Hiçbirinden ders almadılar.) Büyüklük tasladılar ve suçlu bir kavim oldular. Üzerlerine azap çökünce ‘Ey Mûsâ! Rabbinin sana verdiği söz uyarınca bizim için dua et. Eğer azabı üzerimizden kaldırırsan, mutlaka sana inanacağız ve İsrailoğulları’nı seninle birlikte elbette göndereceğiz.’ dediler. Fakat erişecekleri bir süreye kadar biz azabı üzerlerinden kaldırıncaya hemen yeminlerini bozarlar. Bu yüzden onlardan intikam aldık. Ayetlerimizi yalanlamaları ve onları umursamamaları sebebiyle kendilerini denizde boğduk.” (A’raf suresi, 128-136. Ayetler.)

1.

H. Musa insanları neye davet etmiştir?

.....

.....

2.

H. Musa peygamberlik görevini yerine getirirken ne gibi zorluklarla karşılaşmıştır?

.....

.....

3.

H. Musa’nın gönderildiği insanların öne çıkan özellikleri nelerdir?

.....

.....

4.

Ayetlerde anlatılanlardan en çok dikkatinizi çeken nedir?

.....

.....

KONU DEĞERLENDİRME 4

1. "...Onu emzir, başına bir şey gelmesinden endişe ettiğinde onu nehre bırak. Korkup kaygılanma. Biz onu sana geri döndüreceğiz ve onu peygamberlerden biri yapacağız..." (Kasas suresi, 7. ayet.)

Bu ayette bahsedilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Harun B) Hz. Yusuf
C) Hz. Musa D) Hz. Yunus

2. I. "Biz önceden onun, başka sūtanneleleri kabul etmesini engellemiştik. Bunun üzerine ablası, 'Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek, üzerine titreyecek bir aile bulayım mı?' dedi." (Kasas suresi, 12. ayet.)

II. "Medyen suyuna varınca suyun başında (hayvanlarını) sulamakta olan bazı insanlar gördü. Bunların yanında da koyunlarını suya salmamak için uğraşan iki kız gördü. Musa onlara, '(Koyunlarınızı burada tutmaktaki) maksadınız ne?' dedi. Onlar, 'Çobanlar sulayıp çekilinceye kadar biz koyunlarımızı sulayamayız. Babamız ise çok yaşlı bir adamdır' dediler." (Kasas suresi, 23. ayet.)

III. "Firavun'un karısı, 'O, senin ve benim göz aydınlığımız, muradımız olsun! Onu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur veya onu evlat ediniriz.' demişti. Onlar işin farkında değillerdi." (Kasas suresi, 9. ayet.)

Numaralandırılmış ayetlerin, Hz. Musa'nın hayatıyla ilgili öncelik - sonralık durumuna göre sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, III ve II. B) II, I ve III.
C) III, I ve II. D) III, II ve I.

3. Hz. Musa bu görevin ne kadar ağır bir yük olduğunu biliyordu. Onun için Allah'a (c.c.) şöyle dua etti: "Kardeşim - - - dili benimkinden daha düzgündür. Onu da benimle birlikte, beni doğrulayan bir yardımcı olarak gönder. Çünkü ben, onların beni yalanlamalarından korkuyorum." (Kasas suresi, 34. ayet.)

Bu ayette boş bırakılan yere aşağıdaki peygamberlerden hangisinin ismi getirilmelidir?

- A) Hz. Şuayb B) Hz. Harun
C) Hz. Yusuf D) Hz. Hud

4. "(Sihirbazlar), 'Ey Musa! Ya önce sen at ya da önce atanlar biz olalım.' dediler. (Mûsâ), 'Siz atın.' dedi. Bunun üzerine onlar (ellerindeki) atınca insanların gözlerini büyülediler ve onlara korku saldılar. Büyük bir sihir yaptılar. Biz de Musa'ya 'Asanı at!' diye vahyettik. Bir de baktılar ki bu, onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor! Böylece gerçek ortaya çıktı ve onların yaptıklarının asılsız olduğu anlaşıldı. İşte Firavun ve kavmi orada yenildiler ve küçük düşüp yarıştan çekildiler. Sihirbazlar derhâl secdeye kapandılar." (A'râf suresi, 115-120. ayetler.)

Bu ayetle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sihirbazların secdesi Firavun'u çok kızdırmıştır.
B) Hz. Musa sihirbazlarla karşı karşıya gelmiştir.
C) Allah'ın (c.c.) yardımıyla Hz. Musa galip gelmiştir.
D) Sihirbazlar sihirleriyle insanları büyülemiştir.

5. Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el-Kürsi ve Anlamı

BİLGİ KUPU

Ayet el-Kürsi, Bakara suresinin 255. ayetidir. İçinde “kürsi” sözcüğü geçtiği için bu isimle anılır. Ayet, Yüce Allah’ın eşsiz sıfatlarını ve gücünü anlatır. Bu ayette Allah’ın (c.c.) birliği vurgulanarak İslam’ın en temel ilkesi olan tevhid üzerinde durulmuştur. Kâinattaki bütün olayların O’nun ilmi, iradesi ve kudretiyle gerçekleştiğine değinilmiştir. Yüce Allah’ın bütün kâinatın sahibi olduğu, her şeyin Allah’a (c.c.) ait olduğu, bütün işlerin ancak O’nun izniyle gerçekleşeceği ayette geçen diğer hususlardır.

EŞLEŞTİRME

Ayet el-Kürsi’de geçen isimleri anlamlarına göre noktalı yerlere yazınız. (Verilen kavramlar ifadelerden sayıca fazladır.)

1.: Varlığı kendinden, kendi kendine yeterli, yarattıklarına hâkim ve onları koruyup gözeten anlamında Allah’ın (c. c.) Esmâ-i hüsnâ’sından biri.
2.: Varlığı zorunlu olan ve bütün övgülere layık bulunan, kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlıktır.
3.: İzzet, şeref ve hükümlanlık bakımından en yüce, aşkın olan anlamına gelen Allah’ın (c. c.) Esmâ-i hüsnâ’sından biri.
4.: Zâtının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu olan anlamında kullanılan Allah’ın (c. c.) Esmâ-i hüsnâ’sından biri.
5.: Varlığı devamlı olan, hayat sahibi, ölmeyen diri, her şeyin varlığı onun varlığına bağlı olan anlamında kullanılan Allah’ın (c. c.) Esmâ-i hüsnâ’sından biri.

YAZALIM

Verilen ifadeleri Ayet el-Kürsi'de boş bırakılan yerlere yazınız.

yeşfeu indehû

ve lâ yühîtüne

hifzuhümâ

hüvel aliyyül

ve mâ halfehüm

hüvel hayyül

ve mâ fil ard

lâ te'huzühû

vesia kürsiyyühüs

ilmihî illâ bimâ şâ'

Ayet el- Kürsi

Bismillâhirrahmânirrahîm

Allahü lâ ilâhe illâ kayyum, sinetün velâ
nevm, lehû mâ fis semâvâti, men zellezî
illâ bi iznih, ya'lemü mâ beyne eydihim, bi
şey'in min, semâvâti vel ard, ve lâ yeûdühû
..... ve azîm.

Görsel 1.4

LİSTELEYELİM

Ayet el-Kürsi'nin mealini okuyarak bu ayetten çıkardığınız ilkeleri noktalı yerlere yazınız.

Ayet el-Kürsi'nin Mealı

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Daima diridir (hayyır), bütün varlığın idaresini yürüten (kayyum)dir. O'nu ne uyuklama tutar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmadan huzurunda şefaate edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O'nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek O'na ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca O'dur.

1. Allah'ın ilmi her şeyi kuşatmıştır.

2.
3.
4.
5.

SIRALAYALIM

Ayet el-Kürsi'nin okunuşunu doğru bir şekilde sıralayınız.

Bismillâhirrahmânirrahîm

ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm

men zellezî yeşfeu indehû illâ bi iznih

ve lâ yühîtûne bi şey'in min ilmihî illâ bimâ şâ'

lehû mâ fis semâvâtî ve mâ fil ard

Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm

vesia kürsiyyühüs semâvâtî vel ard,

ve lâ yeûdühû hifzuhümâ ve hüvel aliyyül azîm.

lâ te'huzühû sinetün velâ nevm

KONU DEĞERLENDİRME 5

1. Hz. Peygamber “Bir farz namazın ardından Ayet el-Kürsi’yi okuyan kimse, sonraki namaza kadar Allah’ın himayesi altındadır.” (Taberânî, el-Mu’cemü’l-kebîr, III, 83.) buyurarak vakit namazlarından sonra Ayet el-Kürsi’yi okumayı tavsiye etmiştir.

Altı çizili olan ifadeye göre Ayet el-Kürsi’nin okunmasındaki amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günahların bağışlanmasını dilemek
- B) Kılınan namazın kabul olmasını sağlamak
- C) Allah’ın (c.c.) yardımını ve korumasını istemek
- D) Doğru yola iletmesi için Allah’a (c.c.) yalvarmak

2. “Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm, lâ te’huzühû sinetün velâ nevm, lehû mâ fis semâvâtî ve mâ fil ard, men zellezî yeşfeu indehû illâ bi iznih, ya’lemû mâ beyne eydihim ve mâ halfehüm, ve lâ yühîtûne bi şey’in min ilmihi illâ bimâ şâ’, vesia kürsiyyühüs semâvâtî vel ard, ve lâ yeûdühû hifzuhümâ, ve hüvel aliyyül azîm.” (Bakara suresi, 255. ayet.)

Bu ayette altı çizili bölümün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) O’nu ne uyuklama tutar ne de uyku.
- B) Onları görüp gözetmek O’na ağır gelmez.
- C) Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur.
- D) O’nun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar.

3. “Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur. O daima diridir, bütün varlığın idaresini yürütendir. O’nu ne uyuklama tutar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. İzni olmadan huzurunda şefaate edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O’nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O’nun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek O’na ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca O’dur.” (Bakara suresi, 255. ayet.)

Bu ayette Allah’ın (c.c.) isimlerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) el-Hayy
- B) el-Rezzak
- C) el-Kayyum
- D) el-Azîm

4. I. O’nu ne uyuklama tutar ne de uyku.
II. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur.
III. O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir.
IV. İzni olmadan huzurunda şefaate edecek olan kimdir?
V. Onlar ise O’nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar.

Yukarıda numaralandırılmış ifadelerden hangileri Allah ’ın (c.c.) ilim sıfatıyla ilişkilidir?

- A) I ve IV.
- B) II ve III.
- C) III ve IV.
- D) III ve V.

1. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI - 1

1. Tevekkül, terim olarak insanın bir konuda üzerine düşen her şeyi yapıp sonucu Allah'a bırakmasıdır. Tevekkül eden kişi beklentilerinin karşılanmadığı durumlarda bile yeni kapıların açılacağı konusunda ümidini yitirmez ve Allah (c.c.) ile bağını güçlü tutar.

Bu metne göre aşağıdaki ayetlerin hangisinde tevekkülden söz edilmektedir?

- A) "Rableri tarafından gösterilen doğru yol üzerinde olanlar ancak onlardır ve kurtuluşa erenler de yalnızca onlardır." (Bakara suresi, 5. ayet.)
- B) "Kuşkusuz yerde olsun gökte olsun hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz." (Âl-i İmrân suresi, 5. ayet.)
- C) "...Kararını verdiğin zaman da artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet.)
- D) "Biz, gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları ancak ve ancak hak ve adalet temelinde yarattık..." (Hicr suresi, 85. ayet.)

2. "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet.)

Bu ayette aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Sorumluluk B) Küllî irade
C) Tevekkül D) Ecel

3. Ülkemizde son yıllarda iş sağlığı ve güvenliği konusunda önemli gelişmeler yaşandı. Örneğin çalışanların bu alanda verilen eğitim sertifikasını alması şart koşuldu. Dünyanın birçok ülkesinde de bu konuda çeşitli yasalar mevcuttur. Çünkü insanlar için en hassas konuların başında güvenlik ve tedbir gelir. Tedbirsiz davranmak çeşitli kazalara sebep olmaktadır. Bu kazalar, yaralanmalara ve ölümlere yol açmaktadır. Yasal düzenlemeler tevekkül kavramına uygunken insanların hiçbir tedbir almadan yaşanan olumsuz durum ve sonuçları kaderin bir zorunluluğu olarak anlamaları doğru değildir.

Aşağıdaki görsellerden hangisi bu parçanın vermek istediği mesajla çelişir?

A)

B)

C)

D)

4. Mısır krallarına Firavun denilirdi. Hz. Musa doğduğu zaman hüküm süren Firavun, halka zulmediyor, güçsüzleri eziyordu. Firavun gördüğü bir rüya üzerine Hz. İbrahim'in soyundan gelen İsrailoğulları'nın yeni doğan erkek çocuklarını öldürüyordu. Hz. Musa bu zalimlikten mucizevi bir şekilde kurtuldu ve Firavun'un sarayında büyüdü. Yüce Allah Hz. Musa'yı belli bir yaşa gelince peygamber olarak görevlendirdi.

H. Musa bir peygamber olarak Firavun'dan öncelikle aşağıdakilerden hangisini istemiştir?

- A) Krallığı bırakarak Mısır topraklarını terk etmesini
- B) İsrailoğulları'nın güvenli bir şekilde Kenan diyarına ulaştırılmasını
- C) Mısır sarayının ve içindeki hazinelerin kendisine devredilmesini
- D) Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inanarak halka zulmetmeyi bırakmasını

5. Aşağıdaki ayetlerden hangisi konusu itibarıyla diğerlerinden farklıdır?

- A) "Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır..." (Nisâ suresi, 78. ayet.)
- B) "Biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir ecel için yarattık..." (Ahkâf suresi, 3. ayet.)
- C) "Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz." (Ankebût suresi, 57. ayet.)
- D) "Ölümsüz ve daima diri olan Allah'a güvenip dayan. O'nu hamd ile tesbih et. ..." (Furkân suresi, 58. ayet.)

6. I. "Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik görmezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet.)

- II. "Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayasızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başınıza alınız diye size böyle öğüt veriyor." (Nahl suresi, 90. ayet.)

- III. "(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süre kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..." (Mürselât suresi, 20-22. ayetler.)

Verilen ayetlerden hangisi toplumsal yasalarla ilgilidir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.

7. "Rabbin, dilediğini yaratır ve tercih eder. (O'nun seçme ve yaratmasında) onların tercih hakkı yoktur. Allah, onların ortak koştuklarından münezzehtir ve şanı yücedir." (Kasas suresi, 68. ayet.)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Küllî irade
- B) Sünnetullah
- C) Cüzî irade
- D) Biyolojik yasalar

8. Allah'ın (c.c.) insana verdiği en büyük nimetlerden biri olan akıl, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özelliktir. İnsan, aklı sayesinde düşünür, araştırma yapar, hayatı kolaylaştırmak için çalışır, üretimde bulunur. Aklını kullanarak seçimlerde bulunan insan iyi ve kötüyü, doğru ve yanlış ayırt edebilir. Hak ile batıl arasındaki ayrımı fark eder. İslam dinine göre insanın Allah'ın (c.c.) emir, yasak ve öğütleriyle muhatap olmasının sebebi, onun akıl ve irade sahibi olmasıdır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisinin mesajı bu metinde anlatılanlarla örtüşmektedir?

- A) "Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanları başarıları sebebiyle kurtarır. Onlara kötülük dokunmaz. Onlar üzülmezler de." (Zümer suresi, 61. ayet.)
- B) "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet.)
- C) "Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet.)
- D) "Gece de onlar için bir delildir. Gündüzü ondan çıkarırız, bir de bakarsın karanlık içinde kalmışlardır. Güneş de kendi yöreğinde akıp gitmektedir. Bu, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah'ın takdiri (düzenlemesi) dir..." (Yâsîn suresi, 37-38. ayetler.)

9. Bilgi yarışmasına çok çalışarak hazırlanan Ali ve Mehmet, konuşurlarken Ali, "Bu yarışmayı kesinlikle ben kazanacağım çünkü çok çalıştım." diyerek kendine olan güvenini gösterdi. Mehmet ise "İnşallah ben kazanacağım." dedi.

Bu diyalogda Mehmet'in Ali'den farklı olarak öne çıkardığı yaklaşım hangisidir?

- A) İstemenin gücü
- B) Kararlı olmanın önemi
- C) Allah'ın (c.c.) takdiri
- D) Emek vermenin önemi

10. Naim Süleymanoğlu, 1967'de Bulgaristan'ın Kırcaali şehrinde doğdu. Spor yaşamına güreşle başladı ancak başarılı olamadı. O, inancından vazgeçmedi. 1.47 boyundaydı, bedeni güçlüydü. Naim'e Halterci olmak için doğmuş.' yakıştırmaları yapılıyordu. Bir süre sonra halterci oldu ve hızla yükseldi. İlk dünya rekorunu 16 yaşında kırdı ama o zamanki Bulgaristan yönetiminin Türklere uyguladığı asimilasyon (benzeşme) politikasına karşıydı. Türkiye ile yazışmaya başladı. Melbourne'daki (Melbörn) yarışmalar son bulduğunda büyük kaçış başladı. Turgut Özal'ın özel uçağıyla Ankara'ya geldi. 1992 Barselona Olimpiyatları'ndan altın madalyayla döndü. 1996 Atlanta Olimpiyatları'nda peş peşe üç altın madalya kazanan ilk halterci oldu.

Metinde anlatılanlar aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Emek
- B) İnanç
- C) İnfak
- D) Kararlılık

1. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SORULARI - 2

1. Zeynep Öğretmen, “Rezzak, mahlukatına maddi ve manevi her türlü rızık bol bol ihsan eden anlamına gelen Esmâ-i hüsnâ’sındandır.” dedi.

Buna göre Zeynep Öğretmen’in konuyu pekiştirmek için aşağıdaki ayet veya hadislerden hangisini seçmesi uygun değildir?

- A) “Kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir rızık yememiştir...” (Buhârî, Büyû’, 15.)
- B) “Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızık Allah’a aittir...” (Hûd suresi, 6. ayet.)
- C) “İnsan ancak kendi çalışmasının karşılığını elde edebilir. Onun çalışması ileride kesinlikle gözler önüne serilecektir. Sonra çalışmasının karşılığı kendisine eksiksiz olarak verilecektir.” (Necm suresi, 39-41. ayetler.)
- D) “...Kararını verdiğin zaman artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.” (Âl-i İmrân suresi, 159. ayet.)

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi **Ayet el-Kürsi’nin anlamı içerisinde yer almaz?**

- A) “...O’nun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar...”
- B) “...Onları görüp gözetmek O’na ağır gelmez...”
- C) “Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz.”
- D) “...Daima diridir (hayy), bütün varlığın idaresini yürüten (kayyum)dir...”

3. “Allah, kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır; diridir, her şeyin varlığı O’na bağlı ve dayalıdır. Ne uykusu gelir ne de uyur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. O’nun izni olmadıkça katında hiçbir kimse şefaât edemez. Onların önlerinde ve arkalarında olanları O bilir. O’nun bildirdiklerinin dışında insanlar O’nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler...” (Bakara suresi, 255. ayet)

Ayet el-Kürsi’nin mealindeki altı çizili bölümler Allah’ın (c.c.) güzel isimleri ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) Vehhab
C) Alîm
- B) Hayy
D) Kayyum

4. Kur’an-ı Kerim’de iki türlü ecelden bahsedilir: Bireyin eceli, toplumun eceli.

Buna göre aşağıdaki ayetlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ecelden bahsedilmektedir?

- A) “Her milletin bir eceli vardır. Onların eceli geldi mi ne geri kalabilirler ne de öne geçebilirler.” (Araf suresi, 34. ayet)
- B) “Helak ettiğimiz her memleketin mutlaka belirlenen bir vakti vardır.” (Hicr suresi, 4. ayet)
- C) “Her can ölümü tadacaktır. Sonra bize döndürüleceksiniz.” (Ankebût suresi, 57. ayet)
- D) “Hiçbir ümmet, ecelinin önüne geçemez ve onu geciktiremez de.” (Mü’minun suresi, 43. ayet)

5. I. "O (Allah), insanı alaktan (emriyodan) yarattı." (Alak suresi, 2. ayet.)
 II. "Gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren Allah'tır." (Furkân suresi, 62. ayet.)
 III. "Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sınımsız sarılın. Parçalanıp bölünmeyin..." (Âl-i İmrân, 103. ayet.)
 IV. "Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir." (Rahmân suresi, 5. ayet.)
 V. "Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı?" (Mürselât suresi, 20. ayet.)
 VI. "Allah için şahitlik yapın, adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun..." (Nisâ suresi, 135. ayet.)

Numaralandırılmış ayetlerde örnekleri verilen yasalar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Fiziksel Yasalar	Biyolojik Yasalar	Toplumsal Yasalar
A)	I - II	III - IV	V - VI
B)	I - III	V - VI	II - IV
C)	II - IV	I - V	III - VI
D)	III - VI	II - IV	I - V

6. • "...Yapmakta olduğunuz şeylerden mutlaka sorguya çekileceksiniz." (Nahl suresi, 93. ayet.)
 • "Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu (karşılığını) görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu (karşılığını) görür." (Zilzal suresi, 7-8. ayetler.)

Bu ayetler, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Sorumluluk
 B) İrade
 C) Mükafât
 D) Ecel

7. **Aşağıdaki ayetlerden hangisi kader ve kaza kavramları ile doğrudan ilişkili değildir?**

- A) "O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratandır. Bunların her biri bir yörünge-
 de yüzmektedirler." (Enbiyâ suresi, 33. ayet.)
 B) "Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin ki, Allah'a karşı gelmekten sakınasınız." (Bakara suresi, 21. ayet.)
 C) "O, yedi göğü tabaka tabaka yaratan-
 dır. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyum-
 sızlık göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak ve düzensizlik görüyor mu-
 sun?" (Mülk suresi, 3. ayet.)
 D) "Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başı-
 nıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır." (Hadîd suresi, 22. ayet.)

8. I. Planlamak
 II. Allah'ın takdirine razı olmak
 III. Başarıyı Allah'tan beklemek
 IV. Çalışmak

**Numaralandırılmış durumlar, İslam'ın te-
 vekkül anlayışına göre aşağıdakilerden
 hangisinde doğru sıralanmıştır?**

- A) I - II - III - IV.
 B) III - II - IV - I.
 C) I - IV - III - II.
 D) III - IV - I - II.

9. ve 10. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bu Sözü Sen mi Söylüyorsun Ey Ebu Ubeyde?

Hiz. Ömer, halifelik döneminde bir gün Şam'a gitmek üzere yola çıkar. Onu yolda Şam'daki ordu komutanları karşılar ve ona Şam'da veba hastalığı çıktığını haber verirler. Hiz. Ömer, önlem olarak bu salgın hastalığın çıktığı yere girmemeye karar verir ve yanındakilere geri dönüleceğini söyler. Onun bu sözü üzerine komutanlarından Ebu Ubeyde (r.a.),

— Ey Halife! Şimdi sen Allah'ın (c.c.) kaderinden mi kaçırıyorsun? Allah (c.c.), ölümünüzü bu hastalıktan takdir etmişse ölürsünüz, takdir etmemişse size bir şey olmaz. der.

Hiz. Ömer onun bu sözünü çok yadırgar ve şöyle der:

— Ey Ebu Ubeyde! Bu sözü sen mi söylüyorsun?

Şöyle devam eder:

— Evet... Allah'ın (c.c.) kaderinden yine Allah'ın (c.c.) kaderine kaçırıyorum. Allah'ın (c.c.) hakkımızdaki takdirini bilmediğim için tedbir alıyorum.

Hiz. Ömer, kader konusunun daha iyi anlaşılması için ona bir de şu çarpıcı örneği verir:

— Senin develerin olsa onlar iki taraflı bir vadiye inseler. Vadilerden biri verimli diğeri de verimsiz, çorak olsa. Sen de verimli yerde develerini otlatırsan, Allah'ın (c.c.) takdiri ile otlatmış olurdun. Onları burada değil de çorak yerde otlatırsaydın yine Allah'ın (c.c.) takdiri ile otlatmış olmaz mıydın?"

(Müslim, Selam, 98.)

9. Bu metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hastalıklara ve felaketlere karşı tedbir almak gerekmez.
- B) Veba hastalığı, tedavisi mümkün olmayan hastalıklardandır.
- C) Tevekkül ile beraber tedbir almak, kadere imana aykırı değildir.
- D) Develeri verimli ya da çorak yerde otlatmak sonucu değıştirmez.

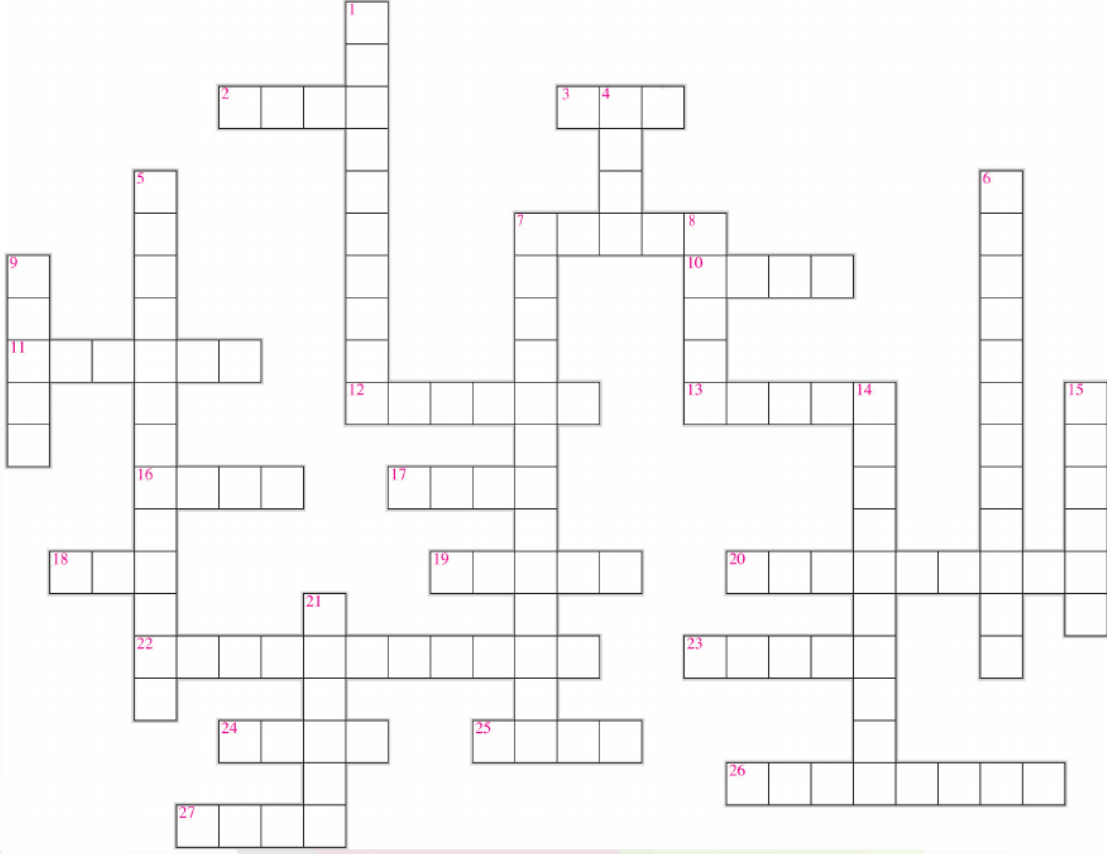
10. Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tedbirli olmak, kadere imanının bir gereğidir.
- B) İnsan salgın hastalıklar karşısında çaresizdir.
- C) Salgın hastalıklara karşı koruyucu tedbir almak gerekir.
- D) Hiz. Ömer kadere ve tedbir almayı doğru bir şekilde anlamıştır.

BULMACA

Ünite genelile ilgili aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

2. Her canlının doğumundan ölümüne kadar olan yaşam süresi.
3. Yüce Allah'ın yasakladığı, sevmediği, hoşnut olmadığı; meşru olmayan kötü ve zararlı olan şeyler.
7. İnsanın başına gelmesi takdir edilen iyi veya kötü durumlar.
10. Zâtının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu olan anlamında kullanılan Allah'ın (c. c.) Esmâ-i hüsnâ'sından biri.
11. Eşitlik ve denklik, her şeyin yerli yerinde olması.
12. Varlığı kendinden, kendi kendine yeterli, yarattıklarına hâkim ve onları koruyup gözetten anlamına gelen Allah'ın (c.c.) Esmâ-i hüsnâ'sından biri.
13. Yüce Allah'ın tüm canlılara yiyip içmek ve yararlanmak için verdiği her şey.

16. Allah'ın (c.c.) gerek duyular âlemini gerekse duyu ötesine ait bütün nesne ve olayları bilmesi.
17. Bir kimsenin bilgi ve emek harcamaksızın elde ettiği elverişli durum.
18. Varlığı devamlı olan, hayat sahibi, ölmeyen, diri olan anlamına gelen Allah'ın (c.c.) Esmâ-i hüsnâ'sından biri.
19. Kâinatı yaratan ve idare eden en yüce varlık.
20. Allah (c.c.) tarafından insana verilen sınırlı özgürlük ve insanın tercih etme kabiliyeti.
22. Allah'ın (c.c.) evrene koymuş olduğu ve kıyamete kadar hiçbir şekilde değişmeyecek olan yasalar.
23. Yüce Allah'ın her şeyi ezelf ilmiyle bilip takdir etmesi.
24. Yüce Allah'ın bildiği ve takdir ettiği olayların zamanı gelince meydana gelmesi.
25. Allah (c.c.) tarafından ezelde belirlendiği kabul edilen kismet ve nasip.
26. İnsanın yapacağı işlerde kendisine düşen görevleri yerine getirip her türlü tedbiri aldıktan, yeterli ve gerekli çalışmaları en güzel biçimde yaptıktan sonra sonucu Allah'tan (c.c.) beklemesi.
27. Kişinin rızkını kazanmak için hem bedenen hem de zihnen çaba sarf etmesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Kişinin aklını ve özgür iradesini kullanarak almış olduğu kararlardan ve yaptığı eylemlerden doğan sonuçları kabul etmesi, mesuliyet.
4. Her canlı için takdir edilmiş olan ölüm zamanı.
5. Canlıların yapısı, beslenmesi, korunması, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalar.
6. Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensipler.
7. Toplumda yaşanan olaylar arasında var olan sebep-sonuç ilişkilerini gösteren yasalar.
8. Yüce Allah'ın emrettiği, sevdiği, hoşnut olduğu iyi ve güzel olan şeyler.
9. Dileme, tercih etme, karar verme, Allah'ın (c.c.) dilemesi ve dilediği şekilde yapması.
14. Allah'a (c.c.) ait olan, kişinin tercih hakkına ve isteğine bağlı olmayan sınırsız irade.
15. Allah'ın (c.c.) güç yetirmesi ve dilediğini dilediği şekilde yapması.
21. Mahlukatına maddi ve manevi her türlü rızkı bol bol ihsan eden anlamında kullanılan Allah'ın (c.c.) en güzel isimlerinden biri.

Notlariım